

sám s hlediska družstevního zákona byl nezávadný. Ale i kdyby se výraz »příčleněná družstva« vykládal jen ve smyslu členství toho kterého družstva (nyní jediného), neobstály by stanovy ve své nynější úpravě. Uvážili se, že firma družstva »Parní mlýny a pekárny Velkonákupní společnosti družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným« obsahuje v sobě firmu jediného dosavadního společníka »Velkonákupní společnosti družstev«, tedy obchodní jméno člena družstva, což samo o sobě není přípustným (§ 4 zákona čis. 70/1873), a že představenstvo a dozorčí rada mají býti voleny ze členů příčleněných družstev (§§ 6 a 7 stanov), jest na snadě závěr, že ve skutečnosti nejde o přeměnu ve smyslu zákona čis. 279/1924, nýbrž o splnutí společnosti s ručením obmezeným Bratři S. s družstvem Velkonákupní společnost družstev, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, po zákonu nepřipustné (§ 96 zákona ze dne 6. března 1906, čis. 58 ř. zák.). Bylo již uvedeno, že podle § 7 zákona čis. 279/1924 může dojít k přeměně společnosti s ručením obmezeným v družstvo, aniž se mění v podstatě předmět provozu. To neznamená však, že by bylo přípustno, by byl prostě převzat předmět provozu společnosti s r. o., i kdyby vybočoval z rámce přípustné činnosti družstva ve smyslu § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čis. 70 ř. zák. Zákonem čis. 279/1924 nemělo býti derogováno základním zásadám družstevního zákona. To plyne již z předpisu § 2 zákona čis. 279/1924, podle něhož soud povolí zápis jen, odpovídají-li stanovy družstva platným předpisům. Ani zákon o přímých daních ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n. nevytvořil nové normy, která by derogovala předpisům zákona o výrobních a hospodářských společenstvech, jak bylo již vyloženo v rozhodnutí čis. 8642 sb. n. s. Že účel družstva vytčený v § 2 stanov neodpovídá § 1 zákona družstevního, dovodily správně již nižší soudy, a stačí v tom směru poukázati k důvodům napadeného usnesení. Dovolací stížnost není v § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854, čis. 208 ř. z. odůvodněná a bylo rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 9089.

Jde o různé osoby, podepsal-li kdo směnku jako vydatel osobně, za přijavší společnost s r. o. pak jako její kolektivní jednatel.

Třebaže majitel směnky protestované pro neplacení může podati směnečnou žalobu na všechny směnečné zavázané osoby, nepřestává tím býti jeho nárok proti vystaviteli směnky nárokem postihovým a platí pak ustanovení § 46 směn. zák.

Obmeziti lze žalobní prosbu jen za podmínek zpětvzetí žaloby (§ 237 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 11. července 1929, Rv I 1038/29.)

Směnka byla vydána Dr. Š-em a přijata firmou O., společnost s r. o., jejímž byl Dr. Š. jednatelem. Směnečný platební příkaz proti pozůstalosti po Dr. Š-ovi ponechal procesní soud první stolice

v platnosti, mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná namítla neplatnost směnky z těchto důvodů: Tvrdí, že nemohl Dr. Š. platně sjednat směnečné závazky ve směnce uvedené, ježto vystupoval jednak jako vystavitel směnky, jednak jako jednatel firmy O., příjemce, a při tom byl předsedou (podle námitek nesprávně ředitelem i členem představenstva) žalobkyně, která byla remitentkou. Než námitka ta je bezpodstatná, neboť není zákonného předpisu, podle kterého by tyto skutečnosti byly na závadu vzniku směnečného závazku. Naopak zákon sám připouští vlastní směnky vydané. Není tu ani kolise ani koluse. Tato okolnost nemůže o sobě zakládati ani jednání na oko namítané žalovanou a odůvodňované jen touto okolností. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není odůvodněna námitka kolise. Jako vystavitel směnky vystupoval Dr. Š. osobně, pokud však podepsal za firmu O., učinil tak jako její kolektivní jednatel. Na obou stranách jde tedy o osoby různé. Vydatel byl osoba fyzická, trasátem a příjemcem osoba právnická (§ 61 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.). Podepsal-li Dr. Š. za tuto, jest jí z toho zodpověden (§ 25 téhož zákona). Stejně bezvýznamným jest, že byl Dr. Š. zároveň členem představenstva žalující záložny. Smluvníkem jest tu zase osoba třetí, společenstvo, jemuž Dr. Š., pokud jednal jako člen představenstva rovněž zodpovídá (§ 23 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.). O promlčení žalobní směnky nemůže býti řeči. Bylo zjištěno, že směnka byla sice vydána již v roce 1923, avšak jako biancosměnka, na níž scházelo datum vydání a splatnosti. Směnkou stala se teprve doplněním všech podstatných náležitostí, k němuž došlo dne 17. listopadu 1928, kterýžto den byl také vepsán jako den vydání směnky. Splatnou byla učiněna směnka dnem 15. prosince 1928 a od té doby jest počítati promlčecí lhůtu § 80 sm. zák. Promlčecí lhůtu § 81 sm. zák. bylo čítati od prvního dne po protestu, po 17. prosinci 1928. Že jest bezdůvodnou námitka jednání na oko, dovodily správně již nižší soudy. Nárok na $\frac{1}{3}\%$ provise jest odůvodněn § 46 sm. zák. Dr. Š. jest vystavitelem směnky. I když majitel směnky protestované pro neplacení, může podati směnečnou žalobu na všechny směnečně zavázané osoby (§ 45 sm. zák.), nepřestává tím býti jeho nárok proti vystaviteli směnky nárokem postihovým a platí pak ustanovení § 46 sm. zák. Že právě tento zákonem zásadně odůvodněný nárok z určité příčiny buď vůbec nevzešel neb zanikl, nebylo v námitkách tvrzeno. K prohlášení odpůrkyně dovolatelky, že před podáním dovolání dala žalované písemné prohlášení, že se provise vzdává, nelze přihlížeti jako k nedovolené novotě. Rovněž nelze přihlížeti k prohlášení o obmezení žaloby o provisi, neboť obmezení žaloby jest jejím částečným zpětvzetím, které bez odpůrcova svolení jest přípustné jen do počátku prvního roku, pokud se týče ještě při něm, jestliže se žalovaný nedostavil. Jen tehdy, zřekne-li

se žalobce zároveň nároku, může býti žaloba vzata zpět bez přivolení žalovaného až do konce ústního přeličení (§ 237 c. ř. s.). Žalobkyně však dosud před soudem zejména ani v dovolací odpovědi výslovně neprohlásila, že se vzdává co do provise žalobního nároku.

Čís. 9090.

V rozepři o odevzdání a vrácení propachtovaných pozemků ke dni, jenž nespadá v období sklizně, nelze povolití prozatímní opatření zákazem odpůrci s pozemky nakládati a je obdělávati, aniž vnucenou správou pozemků.

(Rozh. ze dne 11. července 1929, R II 248/29.)

Za rozepře o odevzdání a vrácení propachtovaných pozemků navrhl žalobce povolení prozatímního opatření buď zápovědí, s pozemky nakládati a je hospodářsky obdělávati, nebo vnucenou správou pozemků. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Nesprávné právní posouzení spočívá podle stěžovatelova názoru v tom, že se prozatímním opatřením zajišťuje vlastně nárok, o jehož zajištění nebylo žádáno. Soud rekursní má stížnost za odůvodněnou. Není sporným a stěžovatel uznává, že žalobce osvědčil, třebaže dosud sporný nárok, by žalovaní vyklidili a mu odevzdali propachtované jim žalobcovy pozemky. Mylným jest však názor napadeného usnesení, že bylo třeba učiniti zatímní opatření proto, že se bylo obávati, že by jinak soudní vymáhání neb uskutečnění nároku bylo zmařeno nebo značně stíženo, po případě, že opatření toho bylo třeba, by bylo zabráněno hrozícímu násilí nebo by byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda (§ 381 čís. 1 a 2 ex. ř.). Třebaže tento zákonný předpis nevyžaduje osvědčení takových skutečností, jako druhý odstavec § 379 ex. ř. o zajištění pohledávek peněžitých, kde odpůrce ohrožované strany činí něco, by zmařil nebo stížil dobytí peněžité pohledávky, a stačí podle § 381 ex. ř., má-li nastati nutnost zajištění jiných nároků, by okolnosti — třeba na činnosti odpůrcově nezávislé — způsobily obavu, že vymáhání nároku bude zmařeno nebo stíženo, přece nebyly v tomto případě ani takové obavy osvědčeny. Nutno mít na mysli, že obsahem nároku, který má podle návrhu žalobcova býti zajištěn, jest, by žalovaná strana vyklidila a odevzdala pozemky, jež jí byly propachtovány pachtovní smlouvou ze dne 3. března 1928. Podle žaloby vznikl tento nárok tím, že žalovaná strana, neplnivši pachtovní smlouvu, způsobila automatické zrušení pachtovního poměru a už dopisem ze dne 29. března 1929 byla marně vyzvána, odevzdati pozemky. Podle § 1109 obč. zák. vrací se po skončení smlouvy propachtované pozemky se zřetelem k roční době, ve které pacht skončil, tak obdělané, jak té doby bývají. Nárok na odevzdání však vznikl nejpozději upomínkou žalobcovou ze dne 29. března 1929, by žalovaní propachtovatelé pozemky vrátili, to jest v době, kdy polní hospodářství jest v klidu, před jarními pracemi.